

Suomen tulevaisuus turvataan jalostus- astetta nostamalla – luonnon ehdoilla

Auringon säteilyenergian sitoutuminen maapalloon kiihtyy, ja yksi ilmiötä selittävä tekijä on ihmisen toiminta. Muun muassa fossiilisten polttoainesten käyttö, metsien hakkuut ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen voimistavat maapallon luonnollista kasvihuoneilmiötä.

Ilmiön kiihtyminen johtaa tilanteeseen, jossa yhä suurempi osa lämpöenergiasta ei poistukaan avaruuteen vaan jää maapallon ilmakehään.

Mitä enemmän ihmisen toiminta muuttaa maaperää, biosfääriä ja ilmakehää, sitä tehokkaammin se estää lämmön siirtymistä avaruuteen. Ilmastomuutos alkaa ruokkia itse itseään, ja elollisen luonnon kannalta seuraukset ovat järjestyttävät.

Niiltä ei vältty myöskään biologisen ravintoketjun huipulle sijoittuva ihminen, joka on muuttanut ilmakehän, saanut aikaan luontokadon sekä liannut valtameret ja muut vesistöjä.

Maapallon jokaisella asukkaalla on oikeus tavoitella nykyisen keskivertosuomalaisen elintasoja. Kuitenkin elintason nousun edellytykset näyttävät ehtyvän palloltamme ennen kuin valtaosa ihmisistä on edes puolitiessä unelmiaan.

Myös me suomalaiset pyrimme lisäämään hyvinvointiamme, eikä sitä pidä vastustaa. Nyt on kuitenkin syytä pohtia, miten turvata ihmisten hyvinvointi ja yhteiskunnan toimintakyky pitkälle tulevaisuuteen.

Suomella on keinonsa edistää sekä maamme että koko maapallon menestystä ja kestävä kehitystä jopa vuosisadoiksi eteenpäin. Sen pidemmälle on vaikea ennustaa. Terve yhteiskunta perustuu terveeseen luontoon.

Suomessa korostetaan kolme luontoon liittyvää ydinaluetta: maaperää, vesiä ja väljästi ymmärrettynä metsiä. Kaikkia näitä pitää käyttää yhteiskunnan hyödyksi mutta sellaisin kestävin ehdoin, jotka on turvattava myös lainsäädännöllä.

Luonnonvarojemme kohtuukäyttö, jalostusasteen lisääminen, saastumisen estäminen ja jälkien korjaaminen hidastavat luontokatoa tai jopa estävät sen – tarvitaan niin määrällisiä, laadullisia kuin taloudellisiakin rajoituksia.

Kaivannaisteollisuudessa keskeisiä kysymyksiä ovat Suomessa louhittavien mineraalien jalostusasteen nostaminen ja raaka-aineviennin lopettaminen, kaivostoiminnan jälkien siivoamiseen tarvittavien varojen rahastointi Suomeen ennen lupien myöntämistä ja suljetun vesikierron edellyttäminen sekä kaivoksissa että jalostetehtaisissa.

Nämä vaatimukset herättävät varmasti vastaväitteitä, joiden mukaan näin toimimalla Suomeen ei saada yhtään ainoaa uutta kaivosta, vaikka kadmiumin, litiumin, vanadiinin, koboltin, nikkelin, raudan, kuparin, uraanin ja monien muiden käyttömetallien tarve maailmalla kasvaa eksponentiaalisesti.

Suomesta saattaakin tulla

LUKIJAN KUVA/SAKARI ALHOPURO

Puhtaat vedet ovat elämisen edellytys kaikkialla maapallolla. Kuusamossa kuvatulla koskikaralla on tuntuma virtaavien vesien puhtauteen, kertoo kuvan ottanut kirjoittaja.

todellinen kaivosyhtiöiden paratiisi – katsantokannasta riippuen joko onneksi tai epäonneksi. Suomessa olisi nyt hyvä pitää pieni tuumaustauko ja ennakoita kasvava kiinnostus myös lainsäädännössä.

Puhtaat vedet ovat elämisen edellytys kaikkialla maapallolla. Tämän hetken kansainvälisen lainsäädännön perusajatus on, että hippusen pieniä epäpuhtauksia voidaan hyvinkin padota kestäviin altaisiin tai laskea puroihin, järviin ja jokiin, koska ne lopulta laimenevat äärettömässä valtameressä

merkityksettömiin pitoisuuksiin. Tästä ajatuskulusta Suomi voi erkaantua sekä itsekin kansallisin perustein että kansainvälisiin tavoitteisiin vedoten.

Meidän on kehitettävä edelleen meneillään olevia vesistötoimenpiteitä niin maa- ja metsätaloudessa, jalostavassa teollisuudessa, yhteiskuntarakenteissa kuin kaivannaisteollisuudessa.

Suomella on varaa lisätä merkittävästi alkuperäisluonnon suojelua, joka näyttääkin etenevän tukevasta vastustuksesta huolimatta. Metsiemme

puuvarat riittävät erinomaisesti jalostusteollisuuteen sen jälkeen, kun jalostusaste kasvaa ohi sahatavaran, sellun, paperin ja kartongin tuottamisen vientiraaka-aineiksi.

Kaikki edellä mainittu vaatii merkittäviä taloudellisia investointeja ja voimavarojen suuntaamista teollisuuden kehitystoiminnalle sekä yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimustoimintaan.

Suomella on myös oltava oikeus sellaiseen lainsäädäntöön, joka tukee tavoitteitamme.

Meidän on kyettävä toimi-

Mitä enemmän ihmisen toiminta muuttaa maaperää, biosfääriä ja ilmakehää, sitä tehokkaammin se estää lämmön siirtymistä avaruuteen. Ilmastomuutos alkaa ruokkia itse itseään, ja elollisen luonnon kannalta seuraukset ovat järjestyttävät.

maan siten, että millä tahansa määrällä mitattuna yhteiskuntamme hyvinvointi, ympäristömme laatu ja luontomme monipuolisuus eivät vähene vaan kääntyvät pitkäjänteiseen nousuun.

Ryhtykäämme yhdessä teknis-taloudellisiin talkoisiin tulevien sukupolvien puolesta!

Heikki Kallio

emeritusprofessori,
Turun yliopisto

Sakari Alhopuro

lääkintöneuvos, Turun yliopiston
vuoden 2021 alumni